

UCHWAŁA Nr XVII/71/2016

Rady Gminy w Szelkowie

z dnia 14 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szelków
na lata 2016-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szelków na lata 2016-2018” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szelków.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Baroszewicz

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/71/2016
Rady Gminy Szelków
z dnia 14 marca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE SZELKÓW
NA LATA 2016 – 2018**

Stary Szelków, 2016 r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie	str. 3
II.	Podstawy prawne działań ujętych w Programie	str. 3
III.	Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Szelków	str. 4
IV.	Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Szelków	str. 5
V.	Cele Programu	str. 5
VI.	Realizatorzy Programu	str. 6
VII.	Finansowanie	str. 7
VIII.	Monitorowanie realizacji Programu i ewaluacja	str.7
IX.	Zakończenie	str. 7

I. Wprowadzenie

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką, dlatego tak ważne jest zachowanie poprawnych relacji między jej członkami. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizują w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników wśród których na pierwszy plan wysuwają się zjawiska patologiczne. To zazwyczaj one czynią rodzinę dysfunkcyjną czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci i pozostałych członków rodziny. Wzrasta ilość rodzin dysfunkcyjnych, w których występuje przemoc, alkoholizm, rodzin niewydolnych wychowawczo. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie na losach jej członków jak i na całym społeczeństwie. Jeśli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, to rodziny te wymagają ciągłego monitorowania przez odpowiednie instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny. Bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny, ponieważ problemy te bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Podstawą do rozwiązania problemów dotyczących rodziny jest jej wsparcie w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz w wypełnianiu ról społecznych. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Bardzo ważne zatem jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z treścią art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych gminy. Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie.

II. Podstawy prawne działań ujętych w Programie

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. Nr 1356 z późn. zm.).

III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej Gminy Szelków

Gmina Szelków to gmina wiejska położona w północnej części województwa mazowieckiego, w powiecie makowskim. Gmina sąsiaduje od zachodu z gminą Karniewo, od południa z gminą Pułtusk w powiecie pułtuskim, od wschodu z gminą Rzewnie, od północy z miastem Maków Mazowiecki oraz gminą Czerwonka. Gmina zajmuje powierzchnię 113 km². Gmina Szelków leży na granicy dwóch regionów: Polski północno – wschodniej, która charakteryzuje się małym stopniem uprzemysłowienia, aglomeracji warszawskiej, charakteryzującej się najwyższym tempem rozwoju gospodarczego w Polsce, ogromnymi inwestycjami. Rozwój przestrzenny gminy kształtowany jest przez rolnictwo, które jest tu wiodącym sektorem gospodarki.

Jak wynika z danych Urzędu Gminy, wg stanu na dzień 31.12.2015 roku obszar Gminy zamieszkiwało 3725 mieszkańców wśród których: 1817 stanowiły kobiety, natomiast 1908 mężczyźni. Dzieci i młodzież do lat 18 stanowiły 19,81 % ogółu mieszkańców gminy.

Edukacja szkolna w gminie Szelków w roku szkolnym jest realizowana w 2 placówkach. W Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Szelkowie pobiera naukę 95 uczniów. W Publicznej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Szelkowie pobiera naukę 187 uczniów. Dzieci w wieku od 3-6 lat w ilości 72 osób uczęszczają do Przedszkola Samorządowego w Szelkowie.

Na dzień 31.12.2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Makowie Mazowieckim zarejestrowanych było 284 osoby bezrobotne, w tym 109 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 39 osób tj. 13,73% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2015 roku udzielono wsparcia:

1. 116 rodzin na podstawie ustawy o pomocy społecznej.
2. 311 rodzin na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
3. 18 rodzin na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
4. 48 rodzin objętych było pracą socjalną.

W wielu rodzinach objętych pracą socjalną występują liczne problemy w opiece nad dziećmi: min. zaniedbanie nauki, niska samoocena, złe warunki socjalno-bytowe, uzależnienia od alkoholu rodziców. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Z danych Urzędu Gminy w Szelkowie wynika, że w 2015 roku:

1. 173 uczniom wypłacono pomoc materialną – stypendia,
2. 21 uczniom przyznano pomoc w formie wyprawki szkolnej.

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej w roku 2015

Powody przyznania pomocy	2015 rok		
	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	78	78	251
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0
w tym: wielodzietność	0	0	0
Bezrobocie	65	65	228
Niepełnosprawność	36	36	95
Długotrwała lub ciężka choroba	15	15	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	40	40	220

- rodziny niepełne	15	15	52
- rodziny wielodzietne	25	25	168
Przemoc w rodzinie	7	7	32
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	6	6	32
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	3
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie

Z powyższej tabeli wynika, że bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów ubiegania się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z rozeznania dokonanego przez pracowników socjalnych wynika, że na terenie gminy zamieszkują rodziny, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Według danych Sądu Rejonowego w Przasnyszu – Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej na terenie gminy rodzice z siedmiu rodzin mają ograniczoną władzę rodzicielską. W rodzinach tych znajduje się łącznie czternaścioro małoletnich dzieci. Władza rodzicielska została ograniczona rodzicom poprzez ustanowienie nad jej wykonywaniem nadzoru kuratora sądowego.

IV. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Szelków

1. Urząd Gminy w Szelkowie – przyznawanie i wypłacanie stypendiów uczniom, finansowanie dowozu do szkoły dzieci niepełnosprawnych, przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie – pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, praca socjalna.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przeciwdziałanie problemom nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny – wsparcie i pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy.
5. Przychodnia Lekarska – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
6. Placówki oświatowe – wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, działalność edukacyjna, przyznawanie wyprawek szkolnych.
7. Przedszkole Samorządowe w Szelkowie – zapewnienie opieki i pomoc w rozwoju psychospołecznym dziecka.

V. Cele programu

1. Cel główny

- 1) Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:
 - a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
 - b) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniechań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
 - c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.
- 2) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:
 - a) objęcie dożywianiem uczniów z terenu gminy realizujących obowiązek szkolny w szkołach,
 - b) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z właściwą placówką służby zdrowia,
 - c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej.
- 3) Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez:
 - a) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną miejscu zamieszkania,
 - b) pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego.
- 4) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywaniu już istniejących poprzez:
 - a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym placówkami służby zdrowia,
 - b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, współpraca z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym,
 - c) współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym;

VI. Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie przy współpracy z:

1. Urzędem Gminy w Szelkowie,
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie,
3. Zespołem Interdyscyplinarnym,

4. Placówkami oświatowymi,
5. Przychodnią Lekarską,
6. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Makowie Mazowieckim,
7. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim,
8. Policją,
9. Kuratorami sądowymi,
10. Kościołem.

VII. Finansowanie

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Szelków, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie realizacji Programu i ewaluacja

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu, analizie i ocenie danych pod kątem realizacji programu. Umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Miejscem realizacji Programu jest obszar gminy Szelków. Koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzanie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania programu. Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań i zgodnie z w/w ustawą składane do Rady Gminy Szelków w terminie do 31 marca.

IX. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Bartoszewicz

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XVII/71/2016 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 14 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szelków na lata 2016 - 2018.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W ramach działań profilaktycznych w gminie ustawa wprowadza m.in. obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Szelkowie

Bożena Ząbek